

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

Nr. 20.

Brasiovu 22/10 Martiu

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 22 Martiu 1871.

Dumineca tien6 reuniunea roman6sca de gimn. si cantari convenirea sa, care f6 cercetata de unu publicu numerosu. Productiunile fura urmate de a-plause si durara pana tardiu in n6pte. Asemeni conveniri devenira o necesitate nationale, pentruca numai in deaceste se impr6speta aspiratiunile romanesci. —

Trecemu la Franci'a. Insurgentii din suburbiele Parisului insufla mari ingrigiri. Departe de a depune armele, cum fura provocati, cei din Montmartre, vreau acum a-si face de chefu pe Menotti Garibaldi si cu t6te amenintiarile ei subscriera una adresa in caus'a ac6sta. Tocma priminu dela Pest'a 20 Martiu alta scire electrica, ca dupa rep6rtele telegrafice sosite din Parisu, in suburbiele de acolo au urmatu tumulte preste tumulte si ca ostasii fraternisasa cu rebelii. Sambata au desiertatu focuri francesi in francesi si cadiura mai multi generali si oficiri morti dintre insurgenti; ca puse-tiunea e f6rte trista; se adange si faim'a, ca cas'a pretoriale a cetatei „Hotel de Ville“ o au ocupatu insurgentii si ar' fi proclamatu comunea revolutionaria, 6r ministrii numai suptu ap6ramentulu gendarmiloru se adunara, spre a se consulta asupra mesurorulu, ce ar' fi de luat pentru nadusirea insurectiunei.

Diurnalistic'a intregi Europe -si arat6 credint'i'a, ca Franci'a nu se va lasa umilita fara a-si resbuna, si ca unu incidentu, unu banchetu c6 celu din Febr. 1848 p6te fi schinteea unui resbelu laticu si ramuritu. Democratismulu Franciei nu p6te mistui, ca adunarea nationale din Bordeaux sub impresiunea armelor germane e compusa din pre multi aristocrati, intre cari numai duci 7, marquisi 21, conti 31, vicomti 3, baroni 11, si alti mai multi apr6pe la suta, cari li se paru a fi periculosi republicei. Transferirea adunarei dela Bordeaux la Versailles si nu deadreptulu la Parisu, la centrulu libertatei democratice, inca le inspira neincredere in partisanii lui Thiers.

De acea adunarea la Versailles nu va dura decatu pana la definitiv'a pace, ce se articul6za in Brusel'a, si indata, d6r' inca in Maiu se va conchiana constituant'a Franciei, inse numai dupa ce si va face ac6sta adunare o n6ua lege electorale, si aceea se puna apoi bazele forme de regimu in viitoriu dupa intentiunile lui Thiers. — Ac6sta apucatura aristocratica inca nelinistese democrati'a, care vede, ca i se amenintia principiulu si influint'i'a. Rosii se afla in mare crise, si republic'a rosia cu ei. —

Ur'a asupra germaniloru inca e nedumerita intre francesi, incatu se afla siliti a-si cauta de capu afara de pamentu francesu. Vorbindu despre asemeni persecutati „Gazet'a Crucii“ din Berlinu dice, ca din partea germana s'ar propune cestiunea reocuparei Parisului, spre a pune stavila din partea francesiloru la asemeni tractari contrarie dreptului de ginte. Armatele germane se retragu incetu, din cei 800 mii voru reman6 inca cu sutele m. pana candu voru av6 de ecesecutatu conditiunile pacei. — E demnu de pomenitu si atitud'a fortaretiei de stanca Bitsch, care postata in ostulu Franciei lunga

Saarbr6ck nu mai vr6 a se preda si nu vre a recun6sce mandatele republicei, decatu numai ale lui Napoleonu, ca-ce dela elu primi ordinea de ap6rare! E lucru abnormu inse -si are insemnatatea sa, dupace Napoleon protest6 in contre destr6narei prin adunarea de acum, pe care o recun6sce, ca e chiamata a tracta numai pentru pace, si candu partitele voru a-si ocupa terenuri. —

In Germani'a alegerile pentru diet'a generale au esitu dupa calapodulu lui Bismark si liberalii voru fi abia de sementia pentru a forma o opositiune pro forma, cu t6te, ca alegerile se facura mai dupa votulu universalu. —

Prusi'a nu va stagna multu dela continuarea planuriloru combinate. „Wahr-Ztg.“, diurnalulu militariu rep6rta, ca multi oficiri prusiani din cei mai inteligenti tocma si primira concessiune, a calatori in Austro-Ungari'a, sub cuventu de recrearea sanetatei, si se afla intre aceia si doi generali pe cari ei tramitu in Ungari'a de susu la bai. Inainte de 1866 imbl6 asemeni oficiri in voiagiu prin Boemi'a luandu planuri de timpuriu de pre positiunile locali. — Se adaugemu aici, ca in Pest'a se tien6 una serbare solemnna pentru victori'a germana; si 6spetii telegrafandu cu salutare lui Bismark, acesta le respunde: „Ve multiamescu pentru gratularea cea amicabile si aderu din l6ta anim'a la toastulu redicatu pentru concordia intre Austro-Ungari'a si Germani'a“. Ei veni la sotot6la d. Bismark serbarile simpatiche, dupa cum ei venise la socot6la si ducelui Fridericu Carolu, care cu secrete intiparite pe frunte scap6 in publicu cuvintele: ca se mai afla in Europ'a si afara de Franci'a obiecte, cari ceru straformari n6ue din radacina. Ore nu intielese Dunarea si valile ei? —

In Romani'a cestiunea cladirei caliloru ferate si a neajunsorulu casionate prin concesionari, numita cestiunea Strousberg, care amenintia tier'a cu o dauna preste 200 mil., a ocupatu camer'a Romaniei vr'o 9 dile cu discutii f6rte infocate si deslarvat6rie. In 6 Martiu se puse capetu discutiunei si cestiunea se resolv6 in sensulu unui emendamentu alu d. gen. Florescu, care suna asia;

„In urm'a discutiuniloru si lamuririloru ce s'au datu in sinulu adunarei in privint'i'a cestiunei concessiunei Strousberg si compani'a.

Avendu in vedere, ca dificultatile ivite asupra ecesecutarei concessiunei intre guvernulu cu concessionarii suntu supuse arbitragiului;

Ca in privint'i'a depositulu cata se se urm6r6sca pe calea justitiei d. Strousberg si consortii, Ambron si bancherulu Jaques;

Ca pana la resolvarea tuturoru acestorlu cestiuni guvernulu trebuie se i6 t6te mesurile pentru conservarea si asigurarea drepturiloru si averei statulu, incunoscintandu pe camera despre rezultatulu si solutiunile obtienute in cestiunile mai susu citate;

Camer'a decide a se trece la ordinea dilei.“ Ac6sta solutiune se primi cu 69 in contra la 52 voturi, cari acestea pretendea darea in judecata si a ministriloru, cari portara vin'a la daunele ce amenintia atatu din defectu6s'a construire a caliloru cladite pana acum, catu si din emiterea mai multorlu obligatiuni, decatu facu lucrurile efectuate. Prin ac6sta solutiune, nu scimu, d6ca tier'a va fi pusa in conditiunea, de asigurare in contra daunelorlu, ce o amenintia. Cu ac6sta ocaziune d. I.

Brateanu dede intr'o cuventare vasta deslusire intregi cause, din care se vede, ca obligatiunile de cali ferate s'au emis de catra concesionari in numele si pe comptulu loru, ma si cu risiculu si pericululu loru, ca statulu n'a emis obligatiuni nici va lua parte la perderile casionate prip diferint'i'a cursuriloru, cu cari s'ar desface obligatiunile, prin urmare nu se p6te banui unu imprumutu de statu, ca-ce statulu platesce numai c6 garantia 70/0 la suta, din momentulu predarei caliloru ferate dupa cutare pretiu constatatu. — In obligatiuni inca se afla numai atat'a garantia, ca adica statulu romanu garant6za posesorelui dobend'a de 7 1/2 0/0 si garanti'a incepe dela emiterea obligatiuniloru in restimpu de 90 ani, inse cu incepere dela diu'a deschiderei liniei catareia de drumu, prin urmare debitorulu e compani'a Strousberg si statulu romanu e numai garantulu cu procentulu ac6sta; d6r', d6ca ar' fali debitorulu, apoi daun'a t6ta n'ar cad6 pe garantu? Nu ne precepemu, c6 dupa ce s'au emisu mai multe obligatiuni decatu e pretiulu lucrulu efectuitu, Strousberg totu se aiba cutediant'i'a a cere platirea cup6nelorlu, amenintandu si cu putere prusiana. Camer'a d6r' nu va plati cup6nele, decatu in sensulu concessiunei. —

Epistola

unui romanu transilvanu catra unu amiculu alu seu in afaceri eclesiastice si scolastice, cu datu 5 Nov. 1870*).

(Urmare.)

Ar' fi p6te la loculu seu a vorbi aici despre acelu alu doilea deputatu sinodal6 din facare tractu protopopescu.

C6 parte integir6ria a sinodulu mare, care s'a convocat si tienutu de repetite ori in dilele n6stre, prin urmare nu p6te fi trasu la indointia, figur6za doi deputati din facare tractu. Protopopolu vine in puterea oficiulu seu, pe unulu din cei doi deputati ilu alegu parochii fungenti in parochiele din tractu; 6ra pe alu doilea lu chiana protopopolu la sinodu. Ac6sta este praecea legala ce amu vediatu, ca s'a urmatu pana astadi, anumitu mai in urma, cu ocaziunea sinodulu, in care s'au alesu Escelenti'a Sa metropolitulu, care tiene astadi scaunulu de archiereu.

La cea de antania aruncare de ochi vede fiacine, catu de bine este representatu clerulu nostru in sinodu. Archiepiscopulu, capulu besericei, este capulu sinodulu; cei cari urm6za in rangulu, adica consistorialistii, c6 membrii ai scaunulu metropolitau, suntu totu-una-data membrii sinodulu, in puterea oficiulu eclesiasticu ce p6rta. Protopopii, c6 cei urmatori in rangulu suntu asidere membrii sinodulu in pers6na, totu in puterea oficiulu loru eclesiasticu, — clerulu parochianu este representatu in sinodu, nu in pers6na, ci prin deputatu alesu prin votulu seu, dupa cum este impartitu in tracturi protopresbiteriali, astfelu, catu din cleru nu remane nime si nici unu gradu nerepresentatu in sinodu. — Deci d6ra pe cine representa deputatulu alu doilea? care la desemnarea protopopolulu, vine din fiacare tractu, intra in sinodu si se bucura de totu acele drepturi, c6 ori si care altu membru alu sinodulu. . . . ?

De 6ra ce t6te elementele si despartimentele clerulu fungente suntu, in modu competente reprezentate si infacisiate in sinodu; de 6ra ce nu se p6te accepta acea anomalia, carei nu se mai afla asemene in t6te representatiunile din lume, ca, ad. protopopolu ar' av6 dreptu a se infaciasia si reprezenta pe sine inca prin un'a alta pers6na pe langa a sa; si de 6ra ce este cu totul fara t6meiu acea parere, cumca acelu alu doilea deputatu, re-

prezenta oficiul notariu alu tractului, cu care nu stă în legatură, și care se nimicesce prin aceea esențială împregiurare, ca adică, nu vine notariul, că atare, care n'ar avea trebuința de a fi desemnat, ci vine acela din parohia tractului, pe care luă de semnăza protopopulu; ba nici notariul clerului nu că atare, ci că membru alu consistoriului, are scaunul în sinod. Deci dér' neputenduse crede, cumca vr'unu elementu órecare strainu de beserică, ar' poté fi reprezentat în sinod, urmăza cu consecința de fieru, cumca acelu alu doilea deputat, care intră în sinod cu egale drepturi și îndatoriri, din partea fiacrui tractu protopresbiterial, nu reprezintă, și nu poté reprezenta pe altu cineva, decatu singuru pe poporul credinciosu laicu din fiacare tractu.

Estu modu vedemu, cumca în beserică noastră că în cea a unui poporu democraticu s'a introdusu și pastratu reprezentarea clerului și poporului sub forme drepte, egale și multu mai bine exprimate, decatu la alte popóra. — Se vede mai încolo și aceea eminentă împregiurare, ca în beserică noastră, că cea a unu poporu purcesu dela vechiulu poporu latinu, formă reprezentării are trasure curate, vederate, și nu trece cu vederea, nici nu confundă nici unu elementu de alu clerului și poporului, unulu cu altulu, ci fiacare clasă este reprezentată la locul seu, clerulu după dignitățile și oficiu, poporul după starea și condițiunea sa din fiacare tractu printr'unu deputat fara excepțiune, éra clasă mai înaltă după stare și védia, prin curatori (ctitori) și persóne de rang înaltu.

Asia ceva se poté asteptá dela urmășii unui poporu, care apucase a-si organiza societatea de statu civil și eclesiasticu, după cele mai perfecte forme de organizare, cari au pututu ecziste pe timpul lor.

În timpii cei d'antani ai beserice creștine, precum este știutu și cunoscutu tuturor, creștinii laici aveau dreptu de a lua parte la tóte afacerile în administratiunea beserice, și de a priveghia și din parte-si asupra curatieniei dogmelor și inchițăturilor credinciei.

În timpul nostru éra s'a întorsu creștinătatea la acésta stare de lucruri, precum vedemu chiaru și la catolicii apuseni, la cari sistemulu absolutisticu a îmbrăcatu cele mai precise forme. — Reformatiu înainte cu vr'o 300 ani, au restabilitu reprezentarea mirenilor în afacerile beserice lor, nu că înnoire și inventiune, ci în urm'a delaturării abuzului introdusu, de a eschide amesteculu laicilor din afacerile besericesci.

Éca! Clerulu nostru — de amendoue părți — la prim'a ocaziune, au reintrodușu împartășirea laicilor la afacerile beserice noastre. . . .

Dorere, ca cauta se concedemu de pripita urmarea sinodului micu dela 1869 . . . încatu atinge punerea în nelucrare a sinodului, — care nu poté fi nici una dată. . . .

În beserică noastră cea prea multu cercată, daunată și tribulată, cu tóte nefericirile ei, . . . cine ar' crede, cine ar' mai poté asteptá asia ceva! totuși gasimu semne, cumca laicii n'au încetatu de a se interesá de urșitele beserice parintesci și de întregitatea credinciei strabune. Înca pe la începutulu seculu XVIII curatori laici (ctitori) au scaunul în sinod. Barbati de pusețiune mai înaltă venea în persóna la sinod. Că se tacu de rolulu ce au jucat boierii din tíer'a Oltului și din a Hatiegului. . . .

La sinodulu dela 1700 tramise fiacare parohia cate trei deputati la locul sinodului — „că se védia: óre nu se strica legea.“

Nu vomu se deschidemu cale și modru clerului și poporului credinciosu de a poté lua parte la destinele beserice sale? Pana candu totu monopolizare? Voimu se desvetiamu pe cleru și poporu de totu de a se interesa de focariulu sanctuariului seu? Avemu trebuința de . . . indiferentismu? De unde au monopolizantii misiunea lor? Se nu uitamu domnule! cumca beserică este totu odată și sanctuariulu nationalității noastre.

Alegerea și tramitarea acestor trei deputati, — imputeriti — de fiacare parohia, ne descopere o datina veche în beserică noastră, folosita la timpul și locul seu. . . . Cugetandu cineva catu de pucinu asupra acestei aparițiuni, asupra acestui — faptu istoricu, — se va convinge usioru, cumca, déca nu ar' fi fostu datina practicată în beserică noastră, de a alege și tramite acesti deputati, nimeni nu i ar' fi plesnit prin capu, că tocmai la 1700 se i aléga și tramita la sinod; — apoi chiaru trei . . . de tóta parohi'a trei, nici mai multi nici mai pucini. . . .

Deci déca acésta alegere și tramitare este faptu, apoi ce poté fi mai aprópe de mintea omului, de-

catu a crede, cumca aceea deputare nu s'a facutu de ceva parada, din contra a trebuitu se aiba scopu în afaceri relegiöse — și cumca este prea adeveratu, de si nu se poté istorice proba — cumca aceea cate trei deputati parochiani alegeau și pe alu doile deputatu sinodale în fiacare tractu protopresbiterial, atunci candu amesteculu laicilor în afaceri besericesci nu se delaturase încá în beserică noastră — care după opinarea mea, nu s'au întemplat, decatu în timpul după încălecarea elementului slavu preste beserică noastră — poté cu scopu de a poté introduce limb'a slavona în beserică, și a o poté rumpe de totu de catra Rom'a!

Ceea înse, ce potemu cunoșce și produce din acestu faptu, este de mare, ba coversitiu însemnatate pentru legalitatea, anticitata și autoritatea sinodului mare: învetiamu adică a cunoșce: cumca autoritatea și legal'a eczistinta a sinodului éra întru atat'a basată și legată de numerulu și categoriile deputatilor, adică membrilor, cari intră în acelu sinod, încatu deputatulu alu doilea tractuale nu s'au potutu delatura, cu delaturarea dreptului de alegere alu laicilor tractuali, pentru că se nu se strice, séu mutilize jurisdictiunea și autoritatea sinodului, pentruca vedemu, cumca acelu alu doilea deputat tractuale, pana în timpul nostru, face parte întregitiu și constituiu a sinodului mare. Ceea înse ce covirșiese tóte în acestu respectu, este: transpunerea dreptului de alegere, luat dela laici asupra protopopului, — nnu faptu prea întieptu, juridicu și legale; ca-cí déca, după fatalitățile și fatalile convingeri ale acelor timp — laicii n'au mai potutu deprinde dreptulu de alegere, celu pucinu l'au deprinsu, în locule, capulu în deregatoriulu lor besericescu imediatu din tractulu, de care se tienu, care este protopresbiterulu, séu după idiom'a populara protopopulu.

În sinodulu dela 1869, ide'a congresului a coversitu tóte, sinodulu a perdutu totu pentru venitoriu; deci este pré firescu, cumca nu s'au facutu nimicu în asta privința. . . . Eu sum înse convinsu, cumca celu d'antaiu sinodul, care se va convoca catu mai curendu, va îndruma pe protopopi, că se înceteze dela usurparea datinei: de a mai desemna pe alu doile deputatu din tractu; din contra se aviseze pe parohii, că se aléga în sinodu seu pe cei trei imputeriti, pe cari i va conchiamă la timpul și locul seu, că se aléga ei pe alu doilea deputat tractuale și în modulu acestu simplu, cum amu dișu mai susu, sinodulu se va imputeri prin unu numeru bunicelu de deputati mireni, avendu estu modu și luminile întieptiei civile întru sine. Acésta o face sinodulu din competentia, din dreptulu și autoritatea sa proprie, fara amestec din alta parte.

Déca amu vorbitu atatea de sinodu, este necesariu a atinge și pusețiunea capitulului și canonicilor facia de sinodu, pentruca și pe densii îi vedemu cuprindiendu locu în sinodu, și deprindiendu tóte cadintiele membrilor legali ai acestei corporatiune.

Amu auditu dicunduse, cumca capitululu și canonicii suntu institutiune straina în beserică noastră, și cumca, că atari n'ar avea locu în sinodu. Amu auditu érași dicunduse: cumca capitularii nu știu din ce cauza ar' fi contrari sinodului, și ca ei se încerca a lu delatura etc.

Cumca capitululu și canonicii suntu după numirea ce pórtă, institutiune straina în beserică noastră, care n'are calugari canonici, este adeveratu; înse acésta institutiune, care nu atinge și nu alteréza credința, adică dogmele beserice, s'au domesticitu în ritulu nostru prin delung'a sustare — în catu pentru chiamarea și oficiulu ce pórtă în beserică noastră, nu suntu straini, de óra ce beserică de ritulu resaritenu încá are consistoriu și încá chiaru din calugari; consistorialistii suntu asesorii, consiliarii, membrii scaunului séu senatului arhierescu. Acésta suntu canonicii la noi — și cá atari, în poterea deregatoriului besericescu, ce pórtă, suntu de lege, jure et consvetudine și după canóne adeverati membrii constitutivi ai sinodului, precum și pracsea de pana acum pune acestu lucru afara de tóta îndointi'a, și mai pe susu de tóta excepțiunea. — Cumca canonicii ar' fi contrari sinodului, și ca ar' cercá a lu delaturá, nu știu; înse déca este adeveru, ceea ce eu nu suntu aplecatu a crede, ar' fi lucru atatu mai durerosu, cu catu, ca după înalt'a lor chiamare au interesu, și suntu destinat a conserva, éra nu a strica beserică nationala. —

În fine provóca pe toti cei de buna credința, că se pornéca cu totii la lucru spre a pune temelie congresului edificandu sinodulu mare în arhidieceza, apoi cele eparchiali, ca-ce adi s'a implinitu proverbiulu: „Quisque suae fortunae faber“, și înainte de tóte celoru din fruntea afacerilor cá responsabili le striga: „Videant consules“ și inchia-

cu Visarionu și pop'a Tunsu. — Vomu vedé și echourile fruntasiloru, în ce apa se adapa, ca-ce or'a e suprema. —

Cateva trasuri

din istoria scólei principale române lapusiane.

(Capetu.)

Din anul acest'a pana în prezente obiectele se propunu tóte în limb'a romana, ér' limb'e germane și maghiare li s'a lasatu cate 4 óre pe septimana; înse cu tóte acestea, schimbările politice din 1861 adusera și scólei fórte însemnate calamități. Maghiarii, cari ér' apucaseră frenel gubernarii, nu semtiau lips'a scóloru romanesci. Invetiatorii neprimindu-si competintiale au abdisu, — dér' cu tóte greutatile acestea o parte însemnată a romanilor acestui ténutu cunosceau în genere necesitate scóloru romanesci și în specie a scólei principale din Lapsiu, din care punctu de vedere partit'a iubitori de invetiatura nasuiea a merui și pre cealalta parte, care s'a fostu lasatu în 1858, — dér' tóte indesiertu. Ómenii nu vedeau padurea de lemne. Veni éra 1863/4, scól'a prosperá și înfloriea pana în 1866, de candu începuse ér' a schiopată. Totu în acestu anu se înființase unu comitetu scolaru provisoriu cu misiunea de a sevirsi și duce în implinire etagiulu I, ce stătea negatitu, — și asia parte prin colecte binevole, parte din fondulu scólei, méritu numai pentru salariale invetiatorilor, i succese acestui comitetu a stringe o suma de 1323 fl. 31 cr. v. a., cu care bani s'au sevirsitu lucrulu celu mai necesariu, remaindu încá o detoria de 209 fl. 45 cr., carea numai după aceea s'a solvit totu din salariale invetiatorilor.

Astfelu standu lucrulu, comitetulu scólei făcú dispositiune, că clasele se se mute în încaperile din catu, ér' chiliile din faci'a pamentului le-au esarendatu unui negutiatoriu cate cu 200 fl. v. a. pe anu, în folosulu fondului scólei.

Intr'acestea ordinariatulu din Gherl'a n'a încetatu a petitioná pre la ministeriu, că se provéda acésta scóla principale cu unu fondu, de unde se se póta sustiené, și, într'adeveru, la energiósele staruiri a și castigatu o subventiune anuală de 1000 fl. v. a. pre timpul de 5 ani.

Animele romanilor saltá de bucuria la acésta nesperata sciure, și astfelu în urm'a unui cerculariu a archidiaconului, că inspectore scolare districtuale s'a coadunatu în Lapsiulu ungurescu la 7 Sept. 1868 toti reprezentantii comunitatilor contribuente. Aici acesti reprezentanti au decisu, ca: 1. a conto subventiunii de 1000 fl. nici decatu nu se potu erta restantiele ce suntu, ci, pre langa platirea ofertului anual, — se se depureze în decursu de 4 ani și restantiele. 2. Fondulu scólei se se creze din contribuiri populului, apoi a 3-a s'au staveritu salariale docentiloru, și a 4-a s'a elucratu planulu de invetiamentu, ce s'a aprobatu și de ministrulu reg. ung. și a 5-a s'a alesu unu comitetu scolaru permanentu, care prin doveditai staruiri și zelu, cum și prin cunoscut'ai sciința și întieptiune se sustiena și întarésca fundamentulu acestei scóle. Comitetulu în urm'a acestei grele insarcinari și frumóse misiuni a facutu pasii necesari atatu la ordinariatulu gherlanu că supremu inspectore scolaru, catu și la inclitulu oficiolatu comitatense că potere ecsecutiva, că conclusiunile și otaririle reprezentatiloru se se efectueze. Dér' tóte indesiertu! De nicaire nici unu sprijinu, nici unu ajutoriu! Ma unii ampoiati cercuali impuneau antistielor comunale, că în venitoriu se nu mai solvéscă nemica pentru scól'a, — ér' alti colectori mai iscusiți încasara ofertele și restantiele în pungile lor, cu tóte aceste comitetulu nu éra nicaire auditu!

Acuma cu privire la acestea neordnuele și batujocuri, în locu se fia comitetulu sprijinitu în lucrurile și faptele sale de catra poterea ecsecutiva — însuși ministrulu reg. ung. a sistatu și subventiunea dată scólei principale române!

Acuma ténete scóla, — cultivédiatē tenerime, că asia se devini și tu folositiu patriei tale!

Sciure acésta detunatoriá despre sistarea subventiunii au scutuitu animele tuturor romanilor, vedenduse prin acésta procedura o tiesetura teribila pentru sterpirea și stergerea acestui institutu romanescu unicu în acésta parte nord-vestica a Transilvaniei; dreptu aceea comitetulu scólei, luandu în consideratiune scopulu acestei scóle, — că institutu de crescere pentru propagarea și înaintarea, moralității, relegiosității și nationalității române — cum și cá unu stelpu și centru alu tuturor scóloru romanesci din comunele giuru împregiuru etc. — au semtitu din nou necesitatea sustinerei acésteia

cu ori si ce pretiu, — pentru care scopu a intre-prinsu urmatóriele:

1. A facutu o reprezentatiune rectius rogare la inaltulu ministeriu reg. ung. de cultu si finantie pentru continuarea si esolvirea subventiunei de 1000 fl. v. a. pre anu. Acésta rogare s'a inaintatu disiloru ministri prin unu membru alu comitetului. Inse pana acuma nu s'a primitu nici unu resultatu, — inse ni lu potemu inchipui.

2. A provocatu prin ordinariatu si oficiolatu comitatensu tóte comunele contributórie, cá se incasseze tóte sumele ce au de detorintia a contribui in folosulu acestei scóle. Cu tóte aceste, miseri'a ce domnesce in acestu tienstiu nefruptiferu a Lapusiului, nu ne da bune prospecte, — si asia pre langa tóta bunavointi'a comuneloru, totusi nu se afla in aceea stare materiale de a poté sustiené singure numai din propri'a loru putere — o scóla cá acésta, ér' din partea oficiolatulu totu ce se face e numai o faciaria si scotere de ochi! In fine a

3. Comitetulu a fostu de opiniune a face unu apelu la natiunea romana pentru a intreveni cu ajutoria benevóle nationale; inse comunicanduse acésta opiniune si cu alti barbati, membrii comitetulu au fostu reflectati, ca in impregiarile de facia nici acésta n'ar folosi nemica, pentruca si romanii suntu satui de atatea colecte.

Dreptu aceea ne avendu acésta scóla nici unu modru de subsistintia, cauta acum se inceteze, se apuna — ér' frumosulu edificiu se se liciteze, si doband'a se o imparta cá camasia lui Christu, — séu se se prefaca locu de asilu filoru lui Marté!!!

Din cele pana aici sinceru descoperite se poté usioru si lesne vedé cine pórtá culp'a cea mai mare pentru scurt'a viétia a acestui institutu!

Lapusiung. in Decembre 1870.

Teodoru Rosiu m/p.,
invetiatoriu normale si notariu alu
comitetulu scolarie.

NOTA: Ven. consistoriu gherlanu ne incunoscintiazé prin rescrisulu seu dto. 18 Febr. 1871 Nr. 426/167, pre langa retransmiterea recursulu inaintatu de catra comitetulu scólei Lapusiului inalt. ministeriu in 21 Nov. an. tr. Nr. 30, — „ca pentru ulteriór'a ajutorire a atinsei scóle, din lips'a fondulu, nemicu se poté resolta.“ Éta si pasagiulu ministeriale: „egyszersmind ismételnem kell, ~~minisztérium~~ alap hiányában az említett — M. Láposi — iskola segélyezésére továbbra semmit sem fordíthatunk.“

Acuma ce se facemu? Cine ne poté dá ajutoriu? In lips'a acestor'a, de siguru si scól'a acésta romana va capitulá cá si preparandi'a din Sigetulu Marmatiei — si asia un'a adi, una mane, cá si cetatile din Franci'a! —

Rosiulu m/p.

Dela diet'a Ungariei.

Siedinti'a din 10 Martiu iea tóta peliti'a de pe ochii cei scurti vedietori ai celoru, cari mai speréza dela man'a inchisa cu cerbicia a maioritátei deákiane ceva ajutoriu pentru cultivarea poporulu nemaghiaru. Dupa ce se votá intregu bugetulu de finantia si celu straordinariu,

Paulu Móricz întreba pe ministrulu finantieloru, déca are de cugetu a ecsecutá conclusulu din anulu trecutulu alu camerei, dupa care veniturile intercalarie ale scaaneloru episcopesci vacante au se se incasseze pre sém'a statulu?

Ministrulu finantieloru spune, ca numitulu conclusu alu camerei s'a redusu numai la elaborarea si presentarea unui proiectu de lege despre veniturile din cestiune, si asia afacerea acésta nu lu privesce pre densulu, ci ea cade in resortulu ministrulu de culte.

F. Luksics interpéla pe ministrulu finantieloru in privinti'a desdaunarei comuneloru unguresci damnificate prin invasiunea prúsésca din an. 1866, si pentru ce nu s'a datu numiteloru comune partea corespundietoria din sum'a de 2,199.060 fl., destinata pentru desdaunarea de resbelu in intréga monarchi'a? — Interpelatiunea se va comunicá ministrulu concerninte.

Se pune in desbatere reportulu comisiunei finantiarie, relativu la pensiunile organeloru guvernulu centralisticu dela 1849-1867. Acestu titlu alu bugetulu a fostu retransmisu comisiunei finantiarie pentru a lu studiá si relatá de nou in privinti'a lui, si acuma se votéza in suma de 280.000 fl. Urméza la ordinea dilei reportulu comisiunei finantiarie, relativu la bugetulu de pre an. 1871 alu comisiunei de edificare din Bud'a-Pest'a, si se votéza cu 124.600 fl. — Pentru curtea de comta-

bilitate se acorda 8000 fl., economisate in an. 1870 in despartimentulu esactoratulu primariu.

Dupa aceea se punu in desbatere propunerile presentate sub decursulu desbateriloru trecute bugetarie.

Propunerea deputatulu Emer. Hodossy, dupa care lefele profesoriloru dela universitate se se sporésca la sum'a de 2500 fl., se respinge cu 114 contra 70 voturi. De asemenea se respinge si propunerea lui Simay, prin carea cere a se acorda bes. armene ard. una subventiune anuala de 5000 fl. — Pentru decopiarea si edarea vechieloru acte ale dietei unguresci si a documenteloru istorice din timpulu lui Rákóczy se votéza 5000 fl.; éra propunerea deputatulu Eduardu Zsedényi, prin carea cere cá in venitoriu subventiunea besericei evangelice se se sporésca dela 36.000 la 44.000 fl., se respinge.

Sig. Borlea a fostu propusu, cá guvernulu ungurescu se acorde gimnasiulu romanu din Bradu una subventiune de 4000 fl. Relativu la propunerea acésta comisiunea finantiarie observa, ca in principiu nu afla de corectulu, cá statulu se ajute unu institutu confesional. Dér' pana candu scólele medicre nu voru fi reformate si pana candu guvernulu nu va fi infintiatu in tóte tiensturile din tíera gimnasie de statu neconfesionale, ar' fi in interesulu cultivarei, si anumitu alu cultivarei nationalitatiloru cá se se accepteze propunerea si se se voteze sum'a de 4000 fl., inse sub conditiunea, ca statulu -si reserva dreptulu de a statorí planulu de instructiune si a numí profesori in proportiunea, in carea stá subventiunea statulu catra bugetulu totalu alu gimnasiulu.

Col. Tisza nu consente cu aceste conditiuni; dreptu aceea propunere cá camer'a se voteze sum'a de 4000 fl. estu modu, cá ea se se induca in estrordinariulu bugetulu si statulu se nu ecercite nici una influentia asupra administrarei autonóme a gimnasiulu.

Eduardu Zsedényi e constrinsu a observá la propunerea lui Tisza, ca ast'a contradice deadreptulu conclusulu de mai inainte alu camerei, adusu cu privire la gimnasiulu romanu din Brasiovu, unde, in urm'a subventiunei, ministrulu numesce unu numeru corespundietoriu din profesori. (nu!) Gimnasiulu din Bradu are unu venitu de 2600 fl.; si acum poté óre statulu se dá 4000 fl. fara cá guvernulu se ecercite vreuna influentia asupra spiritulu, de care e condusu acestu institutu? Acésta impregiarare n'ar eorespunde nici decatu scopulu, pre care statulu e in dreptu a lu ajunge prin acestu sacrificiu; dreptu aceea oratorele sustiene propunerea comisiunei finantiarie.

Gabr. Várady acceptéza propunerea lui Tisza si totu-una-data invita guvernulu se faca intrebuintiare de dreptulu seu de inspectiune si se nu sufera, cá nationalitatile se intrebuintieze in gimnasiele loru carti, prin cari se agitéza deadreptulu contra ecstintiei statulu ungurescu.

Vinc. Babesiu sustiene propunerea deputatulu Tisza.

Dr. Ios. Hodossy. Dloru! (strigari: absta dela cuventu, ca primimu propunerea.) Déca primiti propunerea lui Borlea, séu emendamentulu lui Tisza, si mai alesu partea prima a acestui emendamentulu, ca-ci celelalte nu se tienstu de lucru — atunci abstau si nu vorbescu (strigari din tóte partile: primimu, primimu). Ei! bine, atunci abstau.

Br. Lud. Simonyi vorbesce in favorulu acceptarei propunerei lui Tisza. — La votare, propunerea lui Tisza se respinge cu 86 contra 81 voturi; totu asia se respingu proiectulu de resolutiune alu deputatulu Sigismundu Borlea si propunerea comisiunei finantiarie!

Ministrulu justitiei Balt. Horváth, intrerumpendu cursulu desbateriloru, presenta unu proiectu de lege despre numirea a loru patru judecatori la tribunalulu supremu. — Se va tiparí si tramite la sectiuni.

Se pune in desbatere emendamentulu dep. Stefanu Pavlovics, presentatu la rubric'a 3 a titlulu 3 din bugetulu ministrulu de instructiune, prin care cere cá subventiunea de 8000 fl. acordata gimnasiulu serbescu din Neoplant'a, se se sporésca la 9744 fl. Comisiunea finantiarie propune a se votá numal 8000 fl., primiti in bugetu, de órace acésta suma e si asia cu 1800 fl. mai mare decatu cea din anulu trecutulu. In fine propune, cá subventiunea din cestiune se se acorde numitului gimnasiu sub conditiunea, carea s'a propusu si pentru gimnasiulu romanu din Bradu.

Stef. Pavlovics recomanda camerei acceptarea emendamentulu seu.

Dr. Ios. Hodossy. Onor. camera! (se audimu.) Sciu, ca propunerea lui Pavlovics, pentru

ajutorarea gimnasiulu serbescu din Neoplant'a, va avé totu aceea sórte, care a avutu propunerea lui Borlea pentru ajutorarea gimnasiulu romanu din Bradu; adica: veti strigá, ca o primiti si la votare totusi va cadé (sgomotu). Eu totusi nu potu se nu partinescu propunerea condeputatulu meu Pavlovics, si acum ati poté se totu strigati cá se abstau dela cuventu, ca nu ve mai credu (sgomotu). Dér' pucine amu de a ve dice.

Domniloru, noi romanii, serbii, si dumni'a-vóstra maghiarii, pana candu suntemu fiii acestei patrie, si voimu a ne edificá scóle, a ne cultivá, lip-sindune midiolócele materiali, unde se ne adresamu déca nu la guvernulu si la camera? Eu domniloru sum membru alu comitetulu gimnasiulu din Bradu; acestu comitetu are unu conclusu, prin care suntemu insarcinati, eu si colegulu meu Borlea, a ne adresá catra guvernulu dvóstra si catra acésta on. camera, cá se veniti intr'ajutoriulu gimnasiulu romanu cu o sumulitia órecare. O amu facutu; dvóstra ati refusatu. Totu acelu comitetu inse, prin conclusulu seu, ni a insarcinatu, cá pre casulu candu guvernulu si dvóstra, camer'a, ne veti refusá ajutoriulu, se ne întórcemu catra guvernulu romanu si catra camer'a romana din Bucuresci (miscare si sgomotu turburos). Da dloru, noi ne-amu implinitu detorintia; si dupace dvóstra, guvernulu si camer'a maghiara, ne-ati refusatu, ne vomu adresá acolo, unde de siguru nu ne voru refusá (sgomotulu totu cresce). Amu fostu detoriu dloru a declará acésta aici inaintea dvsstra, cá se scia tóta lumea cum se ajutama aici institutiele de cultura (mare sgomotu), cá se nu diceti, ca noi suntemu aceea, cari agitamu (sgomotulu continua). Atat'a este, ce voiamu se ve spunu. Si acum mi dau votulu pentru propunerea dlui Pavlovics (sgomotu).

Iosifu Justh dechiara, ca cuvintele vorbitoriulu antecedente l'au surprinsu. Oratorele spune, ca luteranii, procedendu in modulu acésta, acuma, dupace li s'a negatu cererea, ar' trobuí se se adreséza catra Prusi'a pentru ajutoriu. Oratorele este luteranu, inse nu doresce nici una subventiune, ca-ci ea ar' restringe autonomi'a besericei (aprobare).

Dan. Irányi primesce emendamentulu lui Pavlovics cu modificatiunea lui Tisza, facute cu privire la gimnasinlu romanu din Bradu.

Maximovics sustiene emendamentulu lui Pavlovics.

Vinc. Babesiu accentua, ca gimnasiulu din Neoplant'a trebuie se se desfiintieze. déca nu i se va acorda subventiunea ceruta. Legelatiunea se arate acuma, ca e aplecata a intinde poporatiunei tóte midiolócele menite pentru cultivareu ei. In fine recomanda camerei primirea emendamentulu din cestiune.

Ministrulu finantieloru Kerkápoly afla, ca cestiunea pendinte nu este una cestiune de principiu, de órace principiulu nu se alteréza nici decatu prin acea, ca se votéza 6200 séu 8000 fl. Oratorele gasesce intemeiata propunerea comisiunei finantiarie, si doresce cá cestiunea se se desparta in dóue parti. Mai antaiu se se voteze, déca are se se acorde gimnasiulu din Neoplant'a 8000 fl., si, dupa ce se va fi primitu partea acésta, camer'a se decida asupra conditiuniloru, sub cari are a se votá subventiunea.

Mircea B. Stanescu: Onor. camera! Romanii cerura in anulu espiratu unu ajutoriu pentru infintiarea unui teatru nationalu; acésta rogare a loru inse se respinse din motivu, ca e ecuitabilu a votá ceva ajutoriu pentru scopuri de cultivare, dér' pentru teatru, care nu e unu institutu esclusivu de cultivare, ci, precum au sustienutu unii deputati, e mai multu unu institutu de petrecere, nu se poté votá nici unu ajutoriu. Ei bine, romanii nu mai reinnoira emendamentulu din anulu trecutulu, ci condeputatii Borlea si Pavlovics pusera pe biuroulu camerei dóue emendamente, prin cari cerura una suma neinsemnata pentru sustienerea scóleloru mediocre ale nationalitatiloru.

Onor. camera! E lucru cunoscutu, ca romanii si serbii nu suntu caus'a, cumca au remasu inderetru materialminte. Ei au remasu inderetru atatu materialu catu si spiritualminte. Ar' fi in interesulu imediatu alu tiei, alu guvernulu si alu acestei camere, cá toti locuitorii tiei se inforésca atatu in privinti'a materiala catu si spirituala. Éta aici vi se dá ocasiunea cá se votati una suma neinsemnata pentru scopuri de cultivare. Acésta rogare nu o priviti de una rogare particularia, ci comuna, carea se poté resolve numai pre basea ecuitatii, dreptatii si egalitatii.

Onor. camera! Inforirea materiala e conditionata dela cea spirituala. Aici se cere ajutoriu pré sém'a unei scóle, carea nu se poté sustiené din propriile sale poteri, prin urmare cererea este in-

temeiata; si acestu ajutoriu se cere pre sém'a unui poporu, care, lipsitu de midiolóce, nu -si póte tramite copiii la una scóla mediocra mai indepartata, ci, in urm'a seraciei, e constrinsu a i tramite la scóla mai aprópe; si asia nu intielegu observatiunile deputatiloru din partea drépta, ca, déca poporul nu e in stare a sustiené scóle in acestu tie-nutu, pentru ce nu -si tramite copiii la alte scóle. Da, i ar' poté tramite la alte scóle, déca starea materiala a lui n'ar fi atatu de rea si inapoiata, dér' in casulu presente acestu motivu decide.

Justh a disu, ca nu a fostu la loculu seu a firmatiunea condeputatului Hodosiu, ca adica, dupa ce a cadiutu emendamentulu deputatului Borlea, si prin urmare romanii rebuie se se ingrigéca in altu modu pentru sustienerea scólelor loru mediocre, vomu fi constrinsi a cere ajutoriu dela guvernulu din Bucuresci. Eu nu vedu nici una surprindere in acésta afirmatiune a condeputatului meu Hodosiu, ca-ci, déca patri'a nóstra ni este mastera, éra lipsele trebuie se ni le acoperimu chiaru si dupa legile naturei, atunci primescu binefacerea dela una natiunea sora, si asia nu e mirare, déca necapetandu ajutoriu aici in patria, vomu cere si primí dela popórele invecinate, séu chiaru din Moscovi'a (miscare).

Dlu ministru de finantie a reflectatu, ea aici a fostu vorba despre una cestiune de principiu. Eu, onor. camera, nu vedu nici una cestiune de principiu in acésta afacere, si nici chiaru comisiunea finantiaria n'a vediutu in ea vreuna cestiune de principiu, candu a recomandat acceptarea proiectului de resolutiune alu deputatului Borlea, finduca s'a esprimitu, ca nefindu scólele mediocre organizate prin lege, pana la organizarea loru opinéza votarea ajutoriului cerutu de condeputatulu Borlea. Dreptu aceea, déca comisiunea finantiaria n'a vediutu in acésta afacere vreuna cestiune de principiu contraria legiloru, dechiaru, ca nu póte ecsiste nici unu omu care se véda intr'ens'a cestiune de principiu, ci, nu incape nici una indoiéla, ecsiste unu momentu, care nu este nici formalu nici principialu, ci facticu, positivu, si acest'a este, ca comisiunea finantiaria, candu a recomandat votarea sumei conformu propunerii ministrului, a voitu se castige guvernulu dispunerea asupra acestui gimnasiu. Acest'a este dér' unu momentu positivu si nu numai principialu, pentru ca voiesce se schimbe bazea acestui gimnasiu. Conformu documentului fundationalu alu acestui gimnasiu numai singuru patronatulu are dreptulu de a statorí planulu de instructiune si a numí profesori; inse comisiunea finantiaria voiesce a rapí acestu dreptu dela patronatu din simpl'a cauza, ca ceremu ajutoriu din propriile nóstre contribuiiri si nici decatu dela una alta persóna privata, si a lu dá guvernului, ceea ce ar' insemná, ca se damu guvernulu pentru unu ajutoriu neinsemnatu dreptulu de a numí profesori si de a statorí planulu de instructiune, si prin acést'a amu introduce unu sistemu octroatu in numitulu gimnasiu, prin ce s'ar schimbá bazea lui, séu ca guvernulu, sciindu bine, ca sub acésta conditiune nime nu póte primí propunerea comisiunei finantiarie, nici chiaru respectivii petitionari, si asia, cadiendu emendamentu, prin acést'a voiesce se-si spele manile, ér' gimnasiulu serbescu din Neoplant'a se remana fara ajutoriu din cass'a statului.

Catu despre propunerea condeputatului Pavlovics, o primescu puru si fara nici una conditiune, si me rogu a se statorí sum'a la 9700 fl., si acést'a o facu cu atatu mai vertosu, cu catu on. camera a promis, ca va votá ajutorie pentru scopuri de cultivare; deci acuma are ocaziune a-si tiené cuventulu. Nu ve opintiti in diferinti'a de 1700 fl., ca-ci nu e mare, finduca ministrulu a propusu 8000 fl., éra Pavlovics a cerutu 9700 fl., si acuma, dupace emendamentulu deputatului Borlea a cadiutu, — pentru ce dér' ve multiamescu frumosu, — si, prin urmare, romanii nu capetara sum'a ceruta de 4000 fl., dati celu pucinu serbiloru din acésta suma diferinti'a de 1700 fl., ca-ci din sum'a economisata de 4000 fl. ajunge si ve si mai remane. Datile, o dicu, se amu baremu atat'a mangaiare, ca déca romanii nu capetara nemica, se capete celu pucinu serbii, confratii si conregelegionarii mei; si asia din ceea ce s'a negatu romaniloru se se dè serbiloru, ca-ci acést'a o pretinde ecuitatea, dreptatea si legalitatea, si o ceremu numai din alu nostru. Nu faceti capitalu politicu din acést'a (contradicere in drépt'a), ca-ci nu va produce indestulare, ci numai nemultumire, ceea ce póte fi spre daun'a intregii

tiere. Recomendu primirea en bloc a emendamentului facutu de condeputatulu Pavlovics.

In fine camer'a respinge emendamentulu lui Pavlovics, si primesce propunerea comisiunei finantiarie.

Proiectulu de concludu alu deputatului Demetriu Ionescu, prin care ceruse a se acordá gimnasiulu romanu din Beiusiu una subventiune de 4000 fl., se respinge fara desbatere din cauza, ca dupa comisiunea finantiaria, statulu nu póte dá nici una subventiune scóleloru confesionale.

Propunerea lni Fr. Pulszky, relativa la acordarea unei sume de 5000 fl. pentru inavutirea museului nationalu din Pest'a, se primesce fara observare.

Se pune in desbatere propunerea dep. Gregoriu Simay, facuta cu privire la votarea unei sume de 100.000 fl. pre sém'a museului unghurescu din Transilvani'a, si se respinge.

Urméza proiectulu de resolutiune alu lui Zolt. Zmeskál, in care se dice, ca camer'a invita pre ministrulu de culte si instructiune publica a primí in bugetu una suma corespundietória pentru ajutoarea fara diferinti'a de nationalitate a reuniunilor literarie din tíera. — La propunerea comisiunei finantiarie, camer'a respinge proiectulu din cestiune. Siedinti'a se inchiaia la 1 1/2 óra d. m., d. „Fed.“

Éca specululu si oglind'a, in care ni se reinfaciuziaza viitoriulu culturai sub aceste auspicia. —

AUSTRO-UNGARIA. Vien'a 18 Martiu. Sub presidiulu imperatului se tienè aici unu consiliu ministeriale, in care se desbatè si despre readunarea delegatiuniloru. C. Andrassy, care fù facia, pledá pentru reintrunirea catu mai curunda a delegatiuniloru pe lun'a lui Iuniu, cá se póta propune bugetulu, si loculu va fi in Vien'a.

In sied. senatului din 14 respunse min. pres. Hohenwart la interpelarea despre oprirea serbarei victoriei germane, cumca oprirea esi dela sine in coactielegere cu ministeriulu din caus'a sustienerei ordinii publice cu privire la dreptulu de adunare si in casulu de facia, pentruca opiniunea publica in presa si intre poporu s'a espresu decisivu in contra si s'au preinsciintiatu si serbari contrari (pentru serbarea libertatii reinviate in Franci'a, cum se serbá si in Gratiu prin studenti) si asemeni manifestatiuni nationali ducu departe; inse regimela va lucra fórté fórté, cá consciinti'a de austriacu se reinvieze de nou, punendu stavila prin tóte midiolócele legale in contra celoru ce voru a conduce opiniunea publica in directiune opusa. Privitoriu la depesia din 26 Dec. (salutarile cu Bismark) neutralitatea observata se va continua si dupa decursulu resbelului cu lealitate, care recunósce dreptulu Germaniei de a si fauri sórtea si vré a deschide si solida cu ea relatiunile cele mai bune si mai amicale, ceea ce nu conturba obligatiunile ambeloru state, ci, catu privesce pe Austro-Ungari'a, **ele pretendu claru** conceptiunea cea mai delicata si mai sollicita a principiului de nationalitate, care póte pune unirea in loculu contradicerei politice. Profunda vorba acésta, care nu o potemu precepe altfelu, decatu, ca identitatea principiului Germaniei si a Austriei e una si aceeaasi, adica interesulu germanu, cu alte cuvinte germanisarea cu poteri unite. —

In Brünn tocma se tienè serbarea victoriei germane intre gimnastici si toastele resunau: noi vremu se remanemu numai germani. Vighiare la Rinu, si la Dunare se intoná si aici si in Posionu si Pest'a de catra germani. —

Varietati.

— „Romanii si constitutiunile Transilvaniei“ de Dr. Ios. Hodosiu. Opu istoricu-politicu, a esitu de sub tipariu in editiune nóua, corésa si augmentata. — Pretiulu: 50 cr. séu 1 leu n.

Doritorii de a lu avé, séu cari ar' binevoi a se insarciná cu distribuira la mai multi cumpera-

tori, binevoiesca a se adresá la autorele in Pest'a, Schulgasse Nr. 1.

Dela 10 ecsemplarie cumperate deodata, se da 1 ecsemplariu gratis. —

— **Invitare** de prenumeratiune la „Misiunea preotului romanu facia cu poporul séu ce au fostu si ce trebuie se fia preutul rom. pentru poporu.“

„Estrasuri biografice din viéti'a unoru preuti mai celebri.“

O parte insemnata a inteligentiei romane, care asistandu la adunarea generala de estu anu a societatei „Alexi-Sincaiane“ au auditu disertatiunea mea despre „Misiunea preotului rom. facia cu poporul etc., m'au indemnatu cá se dau la publicitate acésta lucrare modesta.

Amu statu pre cugete la acésta propunere si erama se nu o primescu, — pentruca cá june inca prea cu pucina esperientia -mi mai place a primi decatu a da invetiaturi, — -mi mai place a ceti decatu a scrie — inse insistarea amiciloru mei si cugetulu, ca fiacare e detoriu a face catu póte, ér' mai multu nimenea nu are dreptulu a pretinde dela densulu precum si sperarea, ca voiu aflá indulgenti'a lectoriloru, precum amu aflu complacerea auditoriloru mei pretiuti, mi-a datu curagiulu a me otari, cá se dau la publicitate acésta disertatiune.

Sentiulu de recunoscintia ce portu catra toti aceli barbati, cari s'au luptatu pentru inaintarea natiunei si besericei nóstre m'au indemnatu totuodata, cá la acésta disertatiune se adaugu si nesce estrasuri biografice din viéti'a unoru preuti mai celebri, cari si-au finitu cursulu vietiei pamentesci, lucrandu in vini'a maréti'a a Dlui si gradin'a pompósa a natiunei.

Speru si intru acést'a intreprindere sprijinulu mare-animosu alu publiculu cetitoriu.

Banii de prenumeratiune in suma de 50 cr. v. a. (1 1/2 sfantiu in argintu), suntu a se tramite — franco — la subscrisulu.

Gherl'a la inceputulu lunei Martiu 1871.

Nicolae F. C. Negrutiu,
teologu.

Novissimu. Parisu 20 Martiu. Proclamatiunea lui Thiers catra insurgenti apeláza la patriotismu si la intieptiunea poporului. Comitulu centrale alu insurgentiiloru pretinse dela regimu concessiuni, in poterea carora se denumira indata generalulu Langlois comandantu gardei nationale, Eduardu Adams prefectu politianu, Dorian maire séu primariu si gen. Billot comandantulu Parisului. Gard'a nationale va compune resmiriti'a, ostasimea s'a retrasu.

Berlinu 21 Martiu. Wilhelm, Bismark si Moltke conferindu au decisu, ca pentru revolutiunea ce cresce se se opréca retragerea ostasimeii din Franci'a, si déca se va reataca Parisulu, Montmatre se va bombarda dela St. Denis. — Fridericu Carl a primitu ordine se se reintórca la trupe in Franci'a. — Comitulu centrale a dechiaratu pe Thiers cá depusu din postu. Napoleon séu restituirea dinastiei lui are partisani, in casu ce aristocrati'a s'ar reincerca a se reintorna la monarchia. „Gaulois“ inse spera, ca se va midioloci coactielegere. —

In tergulu straieloru in casele Nr. 234 locuinti'a de parteru, cu mai multe magazine si cele trebuintióse, asemenea locuinti'a din etagiulu de susu dela St. Mihaiu se afla de inchiriatu. Mai de aprópe se afla informare in casele Nr. 230 la proprietariulu. g. 2—2

Cursurile

la bursa in 21 Martiu 1871 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 97 1/2 cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 90 „ „
Augsburg	—	—	122 „ 15 „ „
Londonu	—	—	125 „ 20 „ „
Imprumutulu nationalu	—	—	58 „ 15 „ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	67 „ 90 „ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	79 „ 25 „ „
„ „ temesiane	—	—	76 „ — „ „
„ „ transilvane	—	—	74 „ — „ „
„ „ croato-slav.	—	—	83 „ 50 „ „
Actiunile bancei	—	—	727 „ — „ „
„ creditului	—	—	264 „ 70 „ „